

Budapest, 1969. március 18.

Kedves Tanár Úr!

Bár nagyon becsülöm az Ön igyekezetét aziránt, hogy tanítványai lelkivilágát igyekszik egyenesbe hozni, ugyanakkor nagyon helytelenítem, hogy Katit immár harmadszor vagy negyedszer elengedi egy-egy óráról, mégpedig a mi tudtunk és beleegyezésünk nélkül.

Kati amúgy is híve a „lógásnak”, nem hiszem, hogy ez az igazolt távolmaradása az órákról jó hatással lenne rá. Nem beszélve a tanulmányi előmeneteléről, és arról, hogy ugyanakkor külön német órákat is mulaszt minden alkalommal. Úgy érzem a kis V. Marikának – akit egyébként nagyon kedvelek és vele érzek – egy-egy délutáni és nem titkolt barátnői látogatás is épp olyan kellemes és hasznos lehetett volna. Tehát nem tartom szükségesnek az iskolai időt látogatásra használni.

Nagyon kérem Kati a jövőben szigorúan tartsa be az előadások hallgatását és külön kérem Tanár Urat, hogy a külön német szükségességére hívja fel Kati figyelmét. Önre talán jobban hallgat, mint a szüleire.

Szívélyesen üdvözlí

I.K.-né

Budapest, 1961. november 27.

Mélyen tisztelt Osztályfőnök úr!

Nővérem fiának, Zs. Zoltánnak, szánalmas tanulmányi eredménye ügyében szeretnék Osztályfőnök úrral személyesen beszélni, hogy az eredmény megjavítása érdekében tanácsát és segítségét kérjem.

A fiú gondozását egy héttel ezelőtt én vettem át, minthogy a gyerek édesanyja egész nap dolgozik, az édesapa pedig ötödik hete kórházban fekszik és veseműtét előtt áll.

Férjem debreceni gimnáziumi tanár, később tanker. főigazgató-helyettes volt, akit két évi súlyos betegsége után, három héttel ezelőtt temettem el. Eddig ezért nem állt módomban a fiúval foglalkozni, most azonban súlyos kötelességemnek érzem, hogy a szülőkön segítsek, akiknek egészségi állapotát jórésztben a felelőtlen fiú hanyagsága ásta alá.

Nagyon kérem Osztályfőnök urat: legyen segítségemre és adjon reá lehetőséget, hogy személyesen beszélhessünk olyan időpontban, amikor az Osztályfőnök úrnak a legalkalmasabb.

A gyerekekkel kérek üzenetet küldeni.

Szívésségét előre is köszönve, maradok hálás tisztelettel:

özv. dr. Sz. Gy.-né

Budapest, 1975. augusztus 20.

Mélyen tisztelt Tanár Úr!

Elnézését kérem, hogy ismeretlenül zavarom soraimmal, de unokám B. Kati sorsa annyi aggodalommal tölt el, hogy úgy érzem, meg kell írnom ezt a levelet és segítségét kell kérnem.

Kati beadta kérvényét a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészkarára, be is hívták felvételi vizsgára, készülni azonban nem tudott, mert munkahelyén, az orvosi rendelőben előfordult, hogy napokig 12 órát dolgozott. Így nem mert elmenni a felvételire. El szeretne helyezkedni olyan helyen, ahonnan ajánlani tudják majd Tanárképzőbe, vagy elmenne képesítés nélkül tanítani, ahonnan talán könnyebben be tudni jutni jövőre. Már a második évet tölti el így, minden cél és értelem nélkül. Határtalanul el van szegény gyerek keseredve.

Családi körülményeik olyan rettenetesek, hogy azokat normális ésszel fel sem lehet fogni. A kislány otthon apjától a legocsmányabb durvaságokat hallja, amellet, hogy egy fillérrel nem segíti sem őt, sem Pétert, édesanyjuk pedig már összeroskad az anyagi terhek és a borzasztó otthoni körülmények súlya alatt. Én csekély lehetőségeimhez mérten segítek nekik, de nyugdíjas vagyok és ehhez nem kell kommentár. Mindkét gyerek idegrendszere meg van támadva, Kati nem tud aludni, gyógyszerrel élnek.

Tanár Urat nagyon szépen kérem, amennyiben lehetősége volna rá, segítsen Katit valami kis álláshoz juttatni, hogy legalább a jövő évben tovább tudjon tanulni ez az intelligens, jobb sorsra érdemes kislány. Tegnap volt nálam és sírta el gondjait. Persze szégyellik az otthoni helyzetet – nem is lehet vele dicsekedni -, de az egyhelyben topogással semmit sem lehet megoldani és a gyerek most már ott tart, hogy nem lát kiutat.

Elnézését kérve, üdvözlí

H.Ö.-né

Budapest, 1959. május 19.

Kedves Tanár Úr!

Ma egész délelőtt kerestem telefonon – sajnos olyan munkám van, hogy személyesen nem tudtam felkeresni –, de nem tudtam Önnel beszélni. Nagyon kérem tudassa velem, hogy a fiam felelt-e már fizikából és ha igen, milyen eredménnyel? A gyerek nagyon szorgalmasan tanul, este későig és minden reggel ötkor kel, hogy még átvegye az anyagot. Azt mondja, hogy jelentkezett is Greff Tanár Úrnál, hogy szeretne javítani, de nem hívta fel. Mivel Pityu nagyon ideges és szokatlanul komoly, az az érzésem, hogy már felelt és nem sikerült neki.

Nagyon kérem tudassa velem az eredményt, mert nagyon nyugtalan vagyok.

Szívességét előre is köszönöm,

üdvözlettel

P.I.-né

Budapest, 1995. június 24.

Kedves Tanár Úr!

Most, hogy a IV/G kiröpült szárnyai alól, szeretném megköszönni mindazt, amit a lányomért tett. A szaktárgyában nyújtott színvonalas oktatást is köszönöm, de amit az „emberré nevelés” terén tett, felbecsülhetetlennek tartom. Az osztályfőnöki órákon elvégzett írásbeli munkák önmaguk jobb megismerésére és elfogadására, tudatosságra szoktatták őket. Nagyon sok ember felnőtt korában, keserves szenvedések közepette sem meri, tudja ezt a tükörbe-nézést elvégezni. S még valami: Borka személyes fejlődési útján igen fontos volt az a mód, ahogy Tanár úr teret adott az egyéni kezdeményezéseknek. Soha nem végzett el helyettük semmit, s ez hozzásegítette őket, hogy felelősséggel vállaljanak bizonyos dolgokat. Valóban „Az élet útjára tanította őket”, s ezért igen hálásak vagyunk Önnek.

További jó munkát kíván s szeretettel üdvözli

M.L.-né

Mátrafüred, 1973. augusztus 30.

Kedves Tanár Úr!

Hiába nagyon megöregedtem! Még a nyár elején Pesten akartam írni. Aztán azt gondoltam, majd a Balaton mellett nyugalmasabb lesz az életem. És ott se lett a levélírásból semmi!

Pedig a szívem úgy tele van hálával; meg kell hogy tudja – nagyon-nagyon köszönök mindent, amit 4 éven át az unokámért tett. Köszönöm szeretetét, nagy türelmét, amellyel nyesegette róla a vadhajtasokat. Köszönöm, hogy megszerettette vele az irodalmat, megtanította olvasni, hogy értse is amit olvas. Köszönök sok mindent, amivel jobbbá, szebbé lett az élete!

Kérem tartson meg bennünket továbbra is szeretetében. Mindig öröm lesz számunkra, ha találkozunk. Várjuk!

Elég csendesen múlt el a nyarunk. Erzsike előbb Zebegényben volt s csak augusztusban volt állandóan velünk. Valahogy nem érezte egészen jól magát ott az idén. Lehet, hogy nagyon fáradt volt. A fiúunokáim azonban annál jobban élvezték a vakációt, ami valamivel rövidebb volt, mint máskor. Augusztus végén István autóvezetői kiképzése ment, Miki meg Siófokra vívótáborba.

Jelenleg még néhány napig Mátrafüreden vagyok, és aztán megkezdjük mi is az új tanévet. Kicsit szorongva indulok, egyre nehezebben bírom a problémákat és kevesebb a hitem. Ez bizony gyengeség, amit szégyelleg is!

Sok szeretettel üdvözli

dr. Karácsony Sándorné

1992. június 27.

Kedves Tanár Úr!

Elnézését kérem, hogy ismeretlenül zavarom. Egyik unokám az Ön tanítványa (S. Eszter I/D) s tőle kaptam az ötletet, hogy Sütő András címét megkérdezzem.

Nagyon örültem, hogy elvitte az osztályt Erdélybe, Csíksomlyóra, s már alig vártam, hogy beszámoljon a kirándulásról. (A tavalyelőtti első, szabad csíksomlyói búcsún én is ott voltam, s számomra is felejthetetlen élmény volt.) Mikor elmesélte, hogy Vásárhelyen is voltak, Sütő Andrásnál, elhatároztam, hogy Eszterkének adom a tíz éve megjelent „Gyermekkorom tükörcserepei” c. könyvét. Leszedtem a polcról és kiesett belőle egy éppen tíz éve írott levelem Sütő Andrásához, amit sohasem küldtem el. Talán emlékszik arra a TV műsorra, amelyet az író 55-ik születésnapján sugárzott: „Nem felfelé török, uram”. Nagyon szép műsor volt, a nagyenyedi kollégium falán lévő Bethlen Gábor emléktáblához szólt így, s a filmből megismerhettük a kedves, szelíd Édesanyát, aki könnyű álmot ígért a fiának. Úgy tudom, az Édesanya azóta már nem él. Tele volt a szívem a műsor hatására, megírtam a levelet, de a Rádióújság kivágásával együtt bennmaradt a könyvben.

Most, hogy újra előkerült, a dátumról láttam, hogy újra születésnapot ünnepelhetünk. Éppen napra tíz év telt el azóta. A TV-ben az Álomkommandót vetítették, hátunk mögött van a véres marosvásárhelyi március, a kolozsvári polgármester féktelen magyar gyűlölete tombol. Megírtam a második születésnap levelemet is, de nem tudom Sütő András címét.

Kérem Tanár Úr, írja meg őszintén, vajon elküldjem-e, nem tolakodás-e? S ha úgy gondolja, hogy írjak csak, kérem, közölje a pontos címet.

Még azt szeretném elmondani, hogy nagyon örülök, hogy Eszterke az Ön tanítványa, úgy érzem, hogy a nevelési elvei nagyon közel állnak az én elképzelésemhez.

Sok szeretettel üdvözlöm, s még egyszer elnézését kérem, hogy ismeretlenül zavarom, de Eszterke elbeszéléséből, s a szülői értekezletek másodkézből vett hírei már szinte személyes ismerőssé tettek.

E. A. Erzsébet

Budapest, 1969. december 11.

Kedves Ferike!

Úgy értesültem, hogy Maga érettségiztetni a bukott isteni népet. Mély részvételemet tolmácsolom – kis pénz, nagy munka, sok bosszúság. Van azonban kérésem is. Magyarból javítózik egy maszek tanítványom (Divinyi küldte), mint kiderült Kaffkában bukott Mezey Arankánál. Állítólag elsőben volt 3-a, később 4-e. Ez semmit sem mond, mert butuska, egyszerre nehezen ad számot ekkora irodalmi anyagból. Rózsa Évának hívják, ráadásul influenzát, kezdődő tüdőgyulladást lábon hordott s hordja, még mindig nem lábalt ki belőle. Ekkora feneket kerítettem annak, hogy Ferike egy protokoll kettessel engedje futni. Kötönő lesz, érettségi után szerződik le. Főzze meg az elnököt is, nem tudom ki lesz, ha ismerném, neki is szólnék. Lehet, hogy még megtudom, esetleg mondja meg Pálmai Jóskának, majd ő átadja az üzenetet.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok egész családjának, szívességét hálásan köszönöm, sokszor üdvözlöm

Bednarik Ilona dr.

1993. november 18.

Általam tisztelt kedves Tanár Úr!

Segítségért kiáltó, sikollyal felérő levele arra ösztönöz, hogy írjak Önnek és ne csak aláírjam levelét. Bujkál bennem a „modortalan gonosz”, hogy azzal kezdjem levelem: talán a „LAPPANGÓ JOBBAKNAK” kellett volna Tanár Úrnak levelet írnia, hiszen „MINDEN BIZODALMI BENNÜNK VAN” (mint remény!).

Mit vár Tanár Úr tőlünk, szülőktől, hiszen a „selejtes III/g” osztályról van szó?!

Igyekszem tisztelettudó jobbik éneket elővenni és kérem, felejtse el a fentieket.

Most kezdem levelem.

Tanár Úr leveléből őszinte aggodalmat érzek az osztály jövőjét féltve s gyermekeink emberré válásához segítségünket, együttműködésünket kéri, igényli, feltételezi! Reméli? Kérem higgye el nekem, én legalább olyan felelős szeretnék lenni a rám eső részben mint Ön.

Tanár Úr! Szerintem ez az osztály semmivel nem rosszabb, nem jobb, mint a többi, csak másképp mérettetnek. Talán a mérce nincs a helyén, talán magasabban van, mint kellene (ami egyébként nem baj!), de talán túl magasan? De mihez képest? Mit bír el ez az osztály? Ki honnan indult, milyen ismeretanyaggal, milyen háttérrel? Milyen „útilapuval”? Milyen „ajánlólevéllel”? (Korábbi Jóskás kapcsolat, múlt, egyéni személyes ismeretség, iskola hírneve, véletlen,...)

Egy biztos! A szülők – gyerekeikkel egyetértésben – a József Attila Gimnáziumba írták gyerekeiket, mert különböző okok miatt ezt a gimnáziumot választották! Ez kölcsönösen kötelez! A gyerekeket: mert ebbe a gimnáziumba járnak, az iskolát: mert a „megmérettetésnél” a választott között volt, lett.

Ettől kezdve csak a kölcsönös érdek és kölcsönös tisztelet dominálhat már-már alapállásból. Nem hiszem, hogy a szülők az iskola ellen buzdítanak gyerekeiket s céljuk lenne egy meleg fedél alatt eltöltött 4 év, ami idő alatt csöndben dagonyázhat féltve őrzött gyermekük, miközben az eltelt idő alatt nem tanul semmit otthon (napi 5-6 óra most is igaz!), csak „állandóan retteg a számonkéréstől, mely felkészületlenségükből fakad és puszkázásra kényszerül”.

Tanár Úr! Ön is volt diák, én is. Én is rettegtem a dolgozatírástól, sőt még puskáztam és sügtam is! És mivé lettem? Immár 35 éve pedagógus vagyok. Igaz nem gimnáziumi tanár, „csak” óvónő. Örömmel kijelenthetem, hogy most is szeretem, amit csinálok és újra óvónő lennék, ha hivatást kéne választanom. Ez nálam megszállotságig elhivatottságot jelent!

Most jön az én hitvallásom a SZERETETRŐL, a TOLERANCIÁRÓL, az OPTIMIZMUSRÓL, az EMPÁTIÁRÓL, a MÁSIK MÁSSÁGÁNAK elismeréséről, a KÖLCÖNÖS TISZTELET-ADÁSRÓL. Noha már második gyermekem jár a József Attila Gimnáziumba, mégsem tudom eldönteni, hogy mennyire felel meg a „két fél” az én normatívámnak. Emberi gyarlóság azt állítanom, hogy én a magam részéről mindent igyekeztem megtenni, hogy gyermekeim méltó tanulói legyenek az Önök Gimnáziumának. Most jön a „KRITIKUS SZÜLŐ”: és a Gimnázium? Szeretném, ha „hitvallásom szerint” pedagógusként elemezhetném ezt a kérdést.

SZERETET

Csodálatos dolog, mindenkinek felett álló kategória!! Minél többet adok belőle, annál több jut nekem (önzés). (Kokits tanárnő e képlet hallatán biztos nem igazol.) Még most is kapok diplomaosztáshoz meghívót, ballagási meghívót, esküvői meghívót és élnek volt óvodásaim azzal a lehetőséggel, hogy

bármikor felkereshetnek. Én viszont hálásan köszönöm meg külföldről küldött „csodakrémeiket” fájós izületeimre.

Mindennek mi az eredője? „CSAK” az, hogy szerettem őket 3-6 éves korukig. De nagyon!! És ők ezt tudták!!

TOLERANCIA

Ők természetüknél fogva önmagukat adták, én pedig nem játszottam meg a PEDAGÓGUST, a FELNÖTTET, igyekeztem az OKOT keresni és ha kellett orvosolni: MEGÉRTENI ŐKET és tudomásul vettem az életkorukból és családi háttérükből eredő különbözőségeket.

OPTIMIZMUS

Még most is hiszem, hogy minden gyerek fogékony a jóra, szépre. Minden gyerek minden iránt érdeklődő, csak a „hogyan” kell megtalálnom és a „mivel érem el”-t. A REMÉNY, HIT és HUMOR NÉLKÜLÖZHETETLEN. Ha nem érem el a kívánt eredményt, a csőd az enyém!!

EMPÁTIA

Emberi kapcsolatokban és a gyerekek nevelésében nélkülözhetetlen! Honnan tudjam, hol a baj, ha nem bújok a bőröbe? Azért vagyok felnőtt, PEDAGÓGUS, hogy tudjam!

MÁSIK MÁSSÁGA

Azért vagyok szakképzett pedagógus, hogy mint modell, ha tiszteletbe tartom az Ő egyéniségét, elvárhatom, hogy saját szintjén Ő is tiszteletbe tartsa egyéniségem. Így alkalmazkodunk egymáshoz alá-fölérendeltség nélkül.

KÖLCSÖNÖS TISZTELET

Ha én a fentieknek megfelelek, ez automatikusan kialakul, ez nem provokálható ki!! Én tisztelem BENNE az embert (másságával együtt), Ő pedig felnéz rám, mert kap tőlem valamit (szeretet, tudás, tolerancia, jó közérzet, stb...), és ha szerencsém van, továbbadja. Ezért az érzésért érdemes dolgozni!! Az idő engem igazolt, mint diákot is. (35 éve tartjuk volt tanárainkkal és egymással a kapcsolatot. Tanáraink abból csináltak presztizskérdést, hogy kihozzák belőlünk a maximumot és közben nem bizonygatták alkalmatlanságunkat, hiányosságunkat. Vették a fáradságot és szerettek minket, mi pedig a mai napig ŐKET és egymást. Ez éltető erő és sokszor segített a túlélésben.)

Most jön a költői kérdés részemről:

Tanár Úr! Milyen cél az az osztályközösség, ahol a „LAPPANGÓ JOBBAKRA” lehet csak számítani? Hol van a TÖBBI NEM LAPPANGÓ? Hol van a gyerek érdekében együttnevelő szülő?

A 4 új tanár miért csalódott az osztályban? (Nem is ismerte a gyerekeket!) És a régiek közül is!

Talán bennem van a hiba, ha az én mércémmel mérem Őket? Megfelelnek-e az én pedagógusi értékítéletemnek? Talán azok nem jók? Elfogult vagyok?

Miért nem csalódott az osztályban a gyerekek által is tisztelt többi Tanár? Talán velem együtt vallják a fentieket? Nem tudom.

Tanár Úr! Ha Ön is úgy gondolja, én szívesen részt vennék egy személyes beszélgetésben vagy egy „őszinte hangú” osztályfőnöki órán aktív vitapartnerként elfogultság nélkül.

Köszönöm levelét és türelmét

P.Gy.-né